

103. Tiistaina 21 päivänä marraskuuta 1995

kello 18.50

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Toinen käsittely

1) Hallituksen esitys laeiksi työttömyysvakuutusmaksusta vuonna 1996, vuodelta 1996 perittävästä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksusta ja työttömyyskassalain 25 ja 30 §:n väliaikaisesta muuttamisesta 2700

Hallituksen esitys 183/1995 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 20/1995 vp
Lakialoite 54, 57/1995 vp
Toivomusaloite 240/1995 vp

2) Hallituksen esitys kansaneläkejärjestelmän uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi 2701

Hallituksen esitys 119/1995 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 21/1995 vp
Toivomusaloite 218, 254/1995 vp

Mietintöjen pöydällepano

3) Hallituksen esitys verohallintolaiksi ja laiksi verotusmenettelystä sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi 2706

Hallituksen esitys 131/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 37/1995 vp

4) Hallituksen esitys laiksi veronkanto-
lain muuttamisesta 2706

Hallituksen esitys 155/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 38/1995 vp

5) Hallituksen esitys laiksi eräistä ajoneuvoista suoritettavasta ajoneuvoverosta annetun lain muuttamisesta ”

Hallituksen esitys 133/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 39/1995 vp
Lakialoite 42/1995 vp
Toivomusaloite 52, 53/1995 vp

6) Hallituksen esitys laiksi vankeinhoitolaitoksen työtoiminnassa tuotettujen tuotteiden hinnoittelun perusteista annetun lain kumoamisesta ”

Hallituksen esitys 189/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 40/1995 vp

7) Hallituksen esitys laiksi eräistä kuntien valtionosuuksien järjestelyistä vuonna 1996 ja eräistä muutoksista valtionosuuslainsäädäntöön ”

Hallituksen esitys 110/1995 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 8/1995 vp
Lakialoite 56/1995 vp
Toivomusaloite 68/1995 vp

8) Hallituksen esitys laiksi metsäkeskuksista ja metsätalouden kehittämiskeskuksesta ”

Hallituksen esitys 117/1995 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö 8/1995 vp

9) Hallituksen esitys laeiksi leimaverolain ja arvopaperimarkkinalain muuttamisesta 2706

Hallituksen esitys 167/1995 vp
Talousvaliokunnan mietintö 22/1995 vp

Puhetta johtaa toinen varapuhemies Louekoski.

Nimenhuudon sijasta merkitään läsnä oleviksi ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täysistuntoon.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Hallituksen esitys laeiksi työttömyysvakuutusmaksusta vuonna 1996, vuodelta 1996 perittävästä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksusta ja työttömyyskassalain 25 ja 30 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 183/1995 vp
Sosiaali- ja terveystalouden valiokunnan mietintö 20/1995 vp
Lakialoite 54, 57/1995 vp
Toivomusaloite 240/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveystalouden valiokunnan mietintö n:o 20. Ensin sallitaan yleiskeskustelu asiasta, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. Manninen: Arvoisa puhemies! Tällä työttömyysvakuutusmaksulla voidaan merkittävä tavalla vaikuttaa yritysten työllistämismahdollisuuksiin erityisesti, kun painotetaan sitä niin, että pienyrityksiltä voitaisiin työttömyysvakuutusmaksu käytännössä lähes poistaa, koska keskuskassassa on sitä varten riittävästi varoja. Tietenkin olisi niin, että jos sitä voitaisiin vielä entistä paremmin kohdentaa esimerkiksi palvelualojen yrityksiin, voitaisiin saada aikaan vielä parempia tuloksia. Mutta tässä yhteydessä keskustusta katsoo, että hallituksen esitys, jossa annetaan markkamääräisesti työntekijää kohden suurempi etuus suuryrityksille työntekijälukumää-

rältään, ei ole oikea silloin, kun haetaan parasta työllistämismahdollisuutta ja työllisyysvaikutusta. Tämän vuoksi keskusta tulee yksityiskohtaisessa käsittelyssä esittämään ed. Pekkarisen rinnakkaislakialoitteen mukaisesti työttömyysvakuutusmaksulakia muutettavaksi vastalauseessa esitetyllä tavalla.

Ed. Ala-Nissilä: Arvoisa puhemies! Todellakin kysymys on aika suuresta asiasta, joka on vastalauseessa ja ed. Pekkarisen aloitteessa. Haluan sen verran asiaa kommentoida, kun puhutaan paljon verokiilasta ja sen muodostamasta työllistämiskynnyksestä, että meillä on todellakin vain ajallinen määrä varoja käytettävissä verokiilan alentamiseen ja työllistämiskynnyksen madaltamiseen. On aivan välttämätöntä, että tämä rajallinen määrä varoja käytetään täsmäiseen tavoin sinne, missä se voisi vaikuttaa työllistämiskynnystä alentamalla. Tässä nyt on yksi hyvin konkreettinen esitys tästä asiasta. Täytyy kysyä, mitä Repola-yhtymä tai Nokia tekee 10:n, ehkä 100 miljoonan markan lisävoitolla tässä tilanteessa. Ei yhtään mitään, vaan nämä varat on käytettävä aivan välttämättä työllisyyden hyväksi tässä tilanteessa.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Eduskunta ryhtyy hallituksen esitykseen sisältyvän ensimmäisen lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

1 §

Keskustelu:

Ed. Manninen: Arvoisa puhemies! Ehdotan, että 1 § saisi I vastalauseessa esitetyn muodon, joka suosii pienyrityksiä ja parantaisi siten työllisyyttä hallituksen esitykseen verrattuna.

Ed. Alaranta: Herra puhemies! Kannatan ed. Mannisen ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Manninen ed. Alarannan kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin I vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Mannisen ehdotus ”ei”.

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 87 jaa- ja 36 ei-ääntä; poissa 76. (Ään. 5)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

2 §, johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta hallituksen esitykseen sisältyvien toisen lakiehdotuksen 1—10 §, johtolause ja nimike sekä

kolmannen lakiehdotuksen 25 ja 30 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Eduskunta yhtyy sosiaali- ja terveysvaliokunnan ehdotukseen lakialoitteisiin sisältyvien lakiehdotusten hylkäämisestä.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

2) Hallituksen esitys kansaneläkejärjestelmän uudistamista koskeväksi lainsäädännöksi

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 119/1995 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 21/1995 vp
Toivomusaloite 218, 254/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 21. Ensinnäkin sallitaan yleiskeskustelu asiasta, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. O. Ojala: Arvoisa puhemies! Kun en valitettavasti ensimmäisen käsittelyn yhteydessä ehtinyt käyttää varaamaani puheenvuoroa, toteaisin lakiesityksen ja sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietinnön osalta seuraavaa:

Valiokunta on pystynyt eräiltä osin onneksi parantamaan hallituksen esitystä. Pidän hyvin tärkeänä sitä, että ainakin nyt on saatu eräänlainen torjuntavoitto siinä, että lapsikorotuksia

ei vielä ensi vuonna poisteta. Toivottavasti niitä ei kansaneläkkeestä tarvitsisi poistaa myöhemminkään, mutta ainakin se, että tämä siirtyy vuodelle, on tärkeä asia. Valiokunta on myös ponnien muodossa halunnut kiinnittää huomiota siihen, että jatkossa myös työkyvyttömyyseläkkeiden myöntökäytännöt pysyisivät yhdenmukaisina, että tästä tullaan jatkossa huolehtimaan.

Kaiken kaikkiaan tietysti kansaneläkkeen pohjaosan tekeminen työeläkevähenteiseksi on asia, joka on puhututtanut erittäin paljon, ja me olemme kaikki kansanedustajat varmasti saaneet hyvin paljon palautetta eri tahoilta. Eläkeläisjärjestöt ovat lähestyneet meitä yksittäisinä ihmisinä, ja varmasti voin sanoa, että myös naiskansanedustajien verkoston puoleen on tullut yhteydenottoja tästä asiasta. Täytyy sanoa, että hallituksen välttämättömistä säästötoimista tämä on tietysti siinä mielessä hyvin hankala ja epämiellyttävä, että tämä on myös rakenteellinen muutos. Tämä ei ole säästötoimenpide, joka voitaisiin sitten hyvin nopeasti korjata, vaan tämä on rakenteellinen muutos, joka valitettavasti kohdistuu moniin suhteellisen pientä eläkettä saaviin.

Ed. R a j a m ä k i: Herra puhemies! Eläkkeensaajien kanssa itse kukin varmasti käy laajaa keskustelua, ja itsekkin muun muassa Kelan valtuutettuna olen näitä asioita matkan varrella paljon pohtinut. Eläkeläiset erittäin hyvin ymmärtävät, yllättävänkin hyvin, valtiontalouden vakauttamisen ja säästöjen tarpeen. Onhan velkaasteemme tällä hetkelläkin 65 prosenttia bruttokansantuotteesta, kuten valtiovarainvaliokunnan puheenjohtajakin varmaan tietää. Tällöin tietysti tarvitaan säästötoimenpiteitä, jotka koskettavat tietysti myös eläkkeensaajia ja eläkejärjestelmiä.

Sinällään eläkeläiset kuitenkin aiheellisesti kuten itse kukin peräänkuuluttavat säästöjen oikeudenmukaisuutta ja kohdentumista. Tässä suhteessa tietysti eivät sosiaalidemokraatit yksinään voi hallituksen sisällä näitä painopisteitä hakea, hallituksessa on toki porvariennemistö ja muitakin kumppaneita, joiden kanssa näitä asioita tehdään. Mutta ehkä myös hallitusohjelman laadintatapa, nopea tapa yöllä vetää ranskalaisia viivoja, olivat ne sitten yksityistieavustuksia tai esimerkiksi kansaneläkkeen pohjaosan työeläkevähenteisyyksiä, on sillä tavalla huonoa valmistelua, että silloin ei voida näiden ratkaisujen vaikutuksia analysoida riittävästi, tai ei

myöskään silloin sitouduta kovin paljon pohtimaan muita vaihtoehtoja.

Tältä osin yleensäkin, esimerkiksi Varkauden eläkkeensaajat ovat ottaneet varsin laajan kannanoton, kuten monet muutkin Eläkkeensaajien Keskusliiton järjestöt ja itse EKL, ja siinä on hyvin pitkälti kiinnitetty lyhyesti todettuna huomiota siihen, että leikattuja ja maksamatta jätettyjä indeksitarkistuksia ei eduskunnan päätöksestä huolimatta palauteta. Tietysti edellisen hallituksen syntejä voi olla vaikea jälkikäteen korjata, mutta se sinällään laskennallisesti kuitenkin merkitsee työeläkkeeseen 3,3 prosentin ja kansaneläkkeeseen 1,6 prosentin menetyksiä. Myös se, että mikäli eduskunta hyväksyy hallituksen esityksen taitetun indeksin käyttöön ottamisesta niin sanotussa vanhuseläkkeessä, niin valtakunnallisen eläkeläisjärjestön neuvottelukunnan uhkaus saattaa asia ikään perustuvana syrjintänä Euroopan neuvoston ihmisoikeustoimikunnalle on tietysti aika lailla ikävä seuraus siitä, mitä nyt on tapahtumassa.

Joka tapauksessa tämä kansaneläkkeen pohjaosa ei ole ensimmäistä kertaa sinänsä politiikan areenalla pohdittavana. Kansaneläkelaitoksen valtuutetuissa viime kaudella myöskin edellinen hallitus, lähinnä valtiovarainministeriön piirissä, valmisteli 1992 ja 1995 talousarvioihin tämän toimenpiteen suorittamista, ja silloin me Kansaneläkelaitoksen valtuutetut yksimielisesti vastustimme tätä järjestelyä, nimenomaan sen kohdistumista keskituloisiin työeläkeläisiin. Sitten pelättiin myös vaikutuksia eläkejärjestelmään lähinnä siltä osin, että missä määrin nyt sitten esimerkiksi kansaneläkejärjestelmän rahoitus siirtyy budjettiperusteiseksi, mikä säästöjen aikana tietysti myöskin on oma uhkansa. Maksuhaluttomuutta ainakin ilmenee tietysti niiden piirissä, jotka eivät enää hyödy perusosasta, tästä 445 markan kuukausittaisesta kaikille maksetusta osasta.

Pohjaosan muuttuminen eläkevähenteiseksi tarkoittaa sitä, että sitä ei makseta työeläkkeen noustessa tietyn suuruiseksi ja pohjaosa poistuu kokonaan yksinäiseltä, kun työeläke on ensimmäisessä kuntakalleusryhmässä 5 294 markkaa ja toisessa 5 078 markkaa. Tämähän on tarkoitus saattaa porrastaen voimaan niin, että sen vaikutus ensi vuonna onneksi on vain 60 markkaa. Mutta on tietysti selvää, että vaikka sanotaan, että eläkeuudistus tältä osin ei vähennä jo makussa olevia eläkkeitä, niin se kuitenkin näiden yhteisvaikutusten seurauksena ei myöskään pidä

huolta siitä, että eläkkeellä olevien ja palkansaajien välisiä tuloeroja ainakaan kavennettaisiin. Mieluummin nämä säästötoimet tältä osin johtavat, samaan aikaan kun palkansaajat saavat palkankorotuksia, eläkkeellä olevien ja palkansaajien välisten tuloerojen kasvuun. Reaalituloja lisääviä sopimuksiahan työmarkkinoilla kuitenkin on käytännössä tehty.

Tältä osin on todella todettava, että eläkkeensaajien kritiikki ja Kelan valtuutettujen aikaisempi lähestymistapa on ollut kyllä perusteltua. Eläkkeensaajat eivät ole hyväksymässä hallituksen esitystä kansaneläkkeen pohjaosan saattamiseksi eläkevähenteiseksi ensi vuoden alusta lukien. Esitystä pidetään kansalaisten lakisääteeseen perusturvaan puuttumisena ja epäoikeudenmukaisena, ja näin myös sosialidemokraattisten eläkkeensaajien piirissä. Esitys kohtelee lisäksi erityisesti julkisen työnantajan palveluksessa olleita tavalla, mikä merkitsee pohjaosan yhteensovittamista. Näin koetaan ja näin esitetään toiseen kertaan. Julkisen työnantajan palveluksessa olevat ovat erityinen ongelma tässä yhteydessä. Näin siitä huolimatta, että hallitus poistaa kansaneläkevakuutusmaksun eli 1,55 prosentin maksun, joka on ollut eläkevastuuperiaatteen vastainen, mitä edellinen hallitus piti itsepäisesti yllä. On todella valitettavaa, että nyt hallitus on mennyt yön tai illan hetkinä ranskalaisia viivoja tältä osin piirtelemään.

Ed. P e k k a r i n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Rajamäki on siinä ihan oikeassa, että tämä esitys, mikä on käsittelyssä, ei ole uusi. Todellakin ministeri Viinasen toimesta esitettiin useamman kerran vastaavaa menettelyä myös edellisen vaalikauden aikana.

Ed. Rajamäki sanoi, että viime vaalikaudella ratkaisevassa asemassa tässä Viinasen esityksen torjunnassa olivat Kelan valtuutetut. Hyvä on, olkoon heillä ollut jokin rooli, mutta ratkaisevassa asemassa oli edellisen hallituksen se enemmistö, joka ei hyväksynyt Viinasen esitystä viime vaalikaudella.

Aivan samalla tavalla on asetelma myöskin nyt. Tällä kertaa ratkaisevassa asemassa Viinasen esityksen hyväksymisen kannalta ovat olleet hallituksen muut hallitusryhmät, sosialidemokraattien, vasemmiston ja myös RKP:n ja kokoomuksen edustajat. Sitä kauttahan tämä tietysti on tapahtunut. Olennainen muutos on siinä, että kun edellisellä vaalikaudella Viinasella ei ollut kumppaneita, jotka asian olisivat vieneet läpi, niin tällä vaalikaudella tässä hallituksessa

Viinasella on kumppanit, joiden kanssa viedä tämä esitys läpi.

Sinänsä tunnen sympatiaa ed. Rajamäkeä kohtaan, koska ymmärrän hänen olleen hyvin pitkälti henkilökohtaisesti vastaan esitystä, mutta ilmeisesti rohkeus ei äänestyksessä riitä kuitenkaan oman näkemyksen loppuun asti viemiseen. Ymmärrän toki sitäkin, koska hän on hallituspuolueen edustaja. En halua saivarrella tässä asiassa sen pitempään.

Ed. O. O j a l a (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Rajamäen puheenvuoroon viitaten voisi kuitenkin sen todeta, että asiasta käytiin hyvinkin pitkiä keskusteluja. Tämä asia esimerkiksi meille vasemmistoliitossa oli äärimmäisen vastenmielinen. Me todella yritimme ja esitimmekin myös muunlaisia säästövaihtoehtoja, jotta tätä ikävää uudistusta ei olisi tarvinnut, koska nimenomaan silloinkin oli jo — täytyy se sanoa — ei voinut sanoa, että oli kysymys pelkästään ranskalaisesta viivasta, etteikö yhtään olisi ollut tietoa, mitä seuraa tästä asiasta. Kyllä se valitettavasti niin oli, että kovin yksinäisiksi jäämme kansaneläkkeen pohjaosan puolustamisessa, mutta minusta vahinko on ilmeisesti tapahtunut. Tietysti asia on sillä tavalla ikävä, että eläkeläisjärjestöt seuraavat erittäin tarkkaan tätä asiaa.

En tiedä, mitä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen päätöksestä mahdollisesti sitten aikanaan seuraa. Kuitenkin lohdutukseksi voi sanoa sen, että toki tietenkin se, että nyt kansaneläkevaakuutusmaksu ja eläkeläisten korotettu sairausvaakuutusmaksu, joka taas oli niitä keskustan hallituksen aikaansaannoksia, ne tämä hallitus on ainakin poistamassa.

Ed. V i h r i ä l ä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Rajamäki käytti täällä erittäin hyvän puheenvuoron Suomen eläkeläisten puolesta. Pian me näemme, kun tulee äänestys, miten ed. Rajamäki ja myös ed. O. Ojala käyttäytyvät, kun ollaan tekemässä historian suurinta — voi sanoa — kaappausta eläkeläisten kohdalla, kun ajatellaan kansanvaakuutusjärjestelmää, joka nyt romuttuu tämän lainsäädännön myötä, joka meillä täällä käsittelyssä on.

Sitä kyllä sopii ihmetellä, että nimenomaan sosialidemokraatit ja vasemmistoliitto ovat tämän nyt tekemässä. Sen minä ymmärrän, että kokoomus on tätä pitkään ajanut ja saanut tahonsa läpi, että myös rikkaat eläkeläiset rikastuvat ja köyhät eläkeläiset köyhtyvät entistä enem-

män. Jos edustajat Rajamäki ja O. Ojala ovat yksinäisiä, niin nythän he voisivat yhtyä opposition rintamaan ja tulla äänestämään lakiesitystä vastaan.

Ed. M a n n i n e n : Arvoisa puhemies! Oli todella mieluisaa kuulla, että ed. Rajamäki ensimmäisen kerran tässä salissa tunnusti, että hallitusohjelmaa laadittaessa nopeus oli tärkeämpi kuin sisältö ja että siinä taisi tulla tehtyä paha erehdys. Tätä me olemme pyrkineet jo aiemmin tuomaan esille, mutta näin rehellistä puheenvuoroa emme vielä aiemmin ole kuulleet hallituspuolueiden edustajan taholta.

Mitä taas tulee ed. O. Ojalan puheenvuoroon, toteaisin, että on todella tärkeää, että eläkeläiset muistavat, mitä vasemmistoliiton edustajat vaalien alla ovat luvanneet ja miten he ovat käytännössä toimineet.

Ehdotankin tässä yhteydessä, että käsittelyn pohjaksi otettaisiin I vastalauseessa oleva ehdotus. Mikäli se ei mene läpi, sitten yksityiskohtaisessa käsittelyssä tulemme myös esittämään yksityiskohtaisia pykälämuutoksia ja muutoksia myös johtolauseeseen.

T o i n e n v a r a p u h e m i e s : Tiedustelen ed. Manniselta, koskeeko tämä ensimmäistä lakiehdotusta.

P u h u j a : Tämä koskee kokonaisuudessaan, että otettaisiin käsittelyn pohjaksi I vastalauseessa esitetty rakennelma.

Ed. A l a r a n t a : Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Mannisen tekemää ehdotusta pohjasta.

Ed. S o i n i n v a a r a : Herra puhemies! Sen verran osallistun keskusteluun lain sisällöstä. Säästölaithan ovat aina ikäviä. Tämä poikkeaa muista säästölaeista kuitenkin kahdessa seikassa. Tämä ei kohdistu lapsiperheisiin eikä tämä kohdistu kaikista pienimpiin etuuksiin. (Keskustan ryhmästä: Lapsivähennykset pois!) — Lapsivähennyksen poistoahan tässä satuttiin lykkäämään juuri sen takia.

Sen verran voin hallitusneuvotteluista paljastaa, että siinä vaiheessa, kun tämä tuli ratkaisuun mukaan, se raha tuloutettiin lapsilisiin ja lapsilsien leikkausta sitten vastaavasti vähennettiin. Minua se ei ainakaan hävetä ollenkaan.

Ed. H u u h t a n e n : Arvoisa puhemies! Ed. Rajamäen puheenvuoroa on kiiteltä monesta

suusta. Minä joudun tuottamaan pettymyksen. En liiemmin kiittele, koska ed. Rajamäki ei ole johdonmukainen toimissaan. Hän vertaili edellistä hallitusta ja siellä valtiovarainministeriön valmistelua vastaavan kansaneläkkeen pohjaosan työeläkevähenteisyydestä, mikä torjuttiin myös sosiaali- ja terveysministeriön suunnasta välittömästi. Toki valtuutetut tulivat varsin vähän ministeriön rinnalle torjuntatyössä, ja olimme siitä pelkästään tyytyväisiä, koska tiesimme, että hekin olivat oikealla asialla.

Mutta nyt vastaavassa asiassa, kun ed. Rajamäki on myös Kelan valtuutettu, häntä ei saada esimerkiksi sellaisen lausuman taakse, jossa tämä sama asia tuomittaisiin. (Ed. Pekkarinen: Ei sitä vielä tiedä!) Tätä on yritetty käytännössä, mutta siinä ei ole onnistuttu. Siinä mielessä tämä puheenvuoro menettää merkitystään eläkeläisten todellisena puolustajana. Johdonmukaisuus siis kokonaan puuttuu.

Mitä tulee Kela-maksuun eläkeläisille, on myönnettävä, että edellinen hallitus joutui sen toteuttamaan väliaikaisesti, koska valtion taloudellinen tilanne edellytti kaikkien kansalaisryhmien mukaantuloa säästöihin. Tällä kertaa käy vain niin, että nämä säästötoimet kohdentuvat kaikkein pienituloisimpiin eli hallituksen sosiaalipolitiikka kokonaisuudessaan toimii sen mukaisesti, ja suurituloiset ja tulonsiirroista riippumattomat henkilöt ja kotitaloudet saavat lisää liikkumavaraa, kun käteen jäävä tulotaso nousee.

Tämä on se ero, joka erottaa Ahon hallituksen ja Lipposen hallituksen toisistaan. On tietysti hyvin murheellista, että valtiovarainministeriön sosiaalipolitiikka on tullut hallituksen johtavaksi juonteeksi ja erityisesti niin vähäisen pohdinnan ja seurausten tutkimisen jälkeen, kuin mitä hallitusneuvotteluissa on käynyt. Mutta tätä Viinän sosiaalipolitiikkaa sekä sosiaali- ja terveysvaliokunnan hallitusryhmän edustajat että ilmeisesti myös täällä salissa kansanedustajat tulevat toteuttamaan tekemättä minkään näköistä välttämätöntä korjausliikettä.

Ed. R a j a m ä k i (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viime kaudellahan erityisesti palkansaajat ja työeläkeläiset olivat kuppauksen kohde ja yli 15 prosenttia hävisi työeläkeläisten käytettävissä olevista tuloista edellisen hallituksen aikana. Tässä suhteessa viittaukseni näihin asioihin ja ministeri Huuhtasen aikaan kyllä oikeuttaa tietysti hänen narkästyksensä minua kohtaan. Mutta haluaisin ed. Huuhtaselle, joka

on myös Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen puheenjohtaja, huomauttaa, että me otimme varsin kovan kannan valtuutetuissa, ja siihen yhtyivät kaikki lukuun ottamatta yhtä kokoomuslaista edustajaa muutama viikko sitten. Siinä nimenomaan peruspäivärahan ja toisaalta pohjaosan työeläkevähenteisyyden vaikutuksiin suhtauduttiin erittäin kriittisesti, ei ainakaan myönteisesti. Ed. Huuhtanen voisi tunnustaa sen!

Ed. P e k k a r i n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En jatka pitempään. Totean vain sen, että sellaisten Kelan valtuutettujen kannanottojen jälkeen, missä ed. Rajamäki on ollut mukana, on kyllä aika johdonmukaista, että myös täällä salissa toimitaan samanhenkisesti.

Mitä tulee siihen, mitä viime vaalikaudella tehtiin, on ihan totta, että silloin muun muassa kansaneläkevakuutusmaksu oli korotettu ja tuli muitakin veron luonteisten maksujen korotuksia, mutta sen voin sanoa, että niiden korotusten yksi yhteinen nimittäjä oli siinä, että ne kohdentuivat selvästi voimakkaimpina ja raskaimpina suurituloisempiin, sekä palkansaajiin, yrittäjiin että eläkeläisiin, ja kevyempinä tietysti absoluuttisesti mutta myös suhteellisesti kevyempinä pienituloisiin, oli sitten kysymys eläkeläisistä tai muista väestöryhmistä.

Ed. H u u h t a n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Rajamäki, ei näitä asioita oikein puhumalla voi peittää. Loppujen lopuksi äänestysnumerot ja äänestyskäyttäytyminen on se, mikä täällä ratkaisee. Toivon, että käyttäydätte nyt tahtonne mukaisesti.

Ed. I h a m ä k i : Herra puhemies! Ed. Vihriälä väitti kokoomuksen viitoittaneen tämänkin tien. Ei se niin ole. Ed. Vihriälä tietää aivan hyvin, ettei ns. apupuolue viitoita yhtään mitään.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

T o i n e n v a r a p u h e m i e s : Yleiskeskustelussa on ed. Manninen ed. Alarannan kannattamana ehdottanut, että käsittelyn pohjaksi otettaisiin I vastalauseeseen sisältyvä ehdotus.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Joka käsittelyn pohjaksi hyväksyy sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietinnön, äänestää ”jaa”;

jos ”ei” voittaa, on ed. Mannisen ehdotus hyväksytty.

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 83 jaa- ja 36 ei-ääntä, 1 tyhjä; poissa 79. (Ään. 6)

Eduskunta on käsittelyn pohjaksi hyväksynyt sosiaali- ja terveystieteiden mietinnön.

Eduskunta ryhtyy hallituksen esitykseen sisältyvän ensimmäisen lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

23 a §

Keskustelu:

Ed. **Manninen:** Herra puhemies! Ehdotan, että pykälä poistetaan I vastalauseen mukaisesti.

Ed. **Alaranta:** Herra puhemies! Kannatan ed. Mannisen ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Manninen ed. Alarannan kannattamana ehdottanut, että pykälä poistetaan.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Mannisen ehdotus ”ei”.

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 82 jaa- ja 37 ei-ääntä; poissa 80. (Ään. 7)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

24 §

Keskustelu:

Ed. **Manninen:** Arvoisa puhemies! Ehdotan, että pykälä saisi I vastalauseessa esitetyn muodon.

Ed. **Alaranta:** Herra puhemies! Kannatan ed. Mannisen ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Manninen ed. Alarannan kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin I vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Mannisen ehdotus ”ei”.

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 81 jaa- ja 35 ei-ääntä, 2 tyhjää; poissa 81. (Ään. 8)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

25 b, 26 ja 27 § ja 3 a luvun otsikko, 30 b § ja 3 b luvun otsikko, 40, 42 b ja 91 a § ja voimaantulosäännös hyväksytään keskustelutta.

Johtolause

Keskustelu:

Ed. **Manninen:** Arvoisa puhemies! Ehdotan, että johtolauseetta muutettaisiin niin, että ei kumottaisi 25 §:n 1 ja 2 momenttia, 29 ja 30 §:ää eikä 3 d luvun otsikkoa eikä 33 §:ää.

Ed. **Gustafsson,** tämä koskee nyt myöskin hautausavustusta samoin kuin lapsikorotusta.

Ed. **Alaranta:** Herra puhemies! Kannatan ed. Mannisen ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Manninen ed. Alarannan kannattamana ehdottanut, että johtolauseeseen 2 ja 3 kappale poistettaisiin.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Mannisen ehdotus ”ei”.

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 80 jaa- ja 37 ei-ääntä; poissa 82. (Ään. 9)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Nimike hyväksytään keskustelutta.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta hallituksen esitykseen sisältyvien toisen lakiehdotuksen 3 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

kolmannen lakiehdotuksen 15 b §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike, neljännen lakiehdotuksen 9 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike, viidennen lakiehdotuksen 8 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

kuudennen lakiehdotuksen 1 ja 1 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike, seitsemännen lakiehdotuksen 2 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

kahdeksannen lakiehdotuksen 19 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä yhdeksännen lakiehdotuksen 16 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

3) Hallituksen esitys verohallintolaiksi ja laiksi verotusmenettelystä sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys 131/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 37/1995 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

4) Hallituksen esitys laiksi veronkantolain muuttamisesta

Hallituksen esitys 155/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 38/1995 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

5) Hallituksen esitys laiksi eräistä ajoneuvoista suoritettavasta ajoneuvoverosta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys 133/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 39/1995 vp
Lakialoite 42/1995 vp
Toivomusaloite 52, 53/1995 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

6) Hallituksen esitys laiksi vankeinhoitolaitoksen työtoiminnassa tuotettujen tuotteiden hinnoittelun perusteista annetun lain kumoamisesta

Hallituksen esitys 189/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 40/1995 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

7) Hallituksen esitys laiksi eräistä kuntien valtionosuuksien järjestelyistä vuonna 1996 ja eräistä muutoksista valtionosuuksilainsäädäntöön

Hallituksen esitys 110/1995 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 8/1995 vp
Lakialoite 56/1995 vp
Toivomusaloite 68/1995 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

8) Hallituksen esitys laiksi metsäkeskuksista ja metsätalouden kehittämiskeskuksesta

Hallituksen esitys 117/1995 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö 8/1995 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

9) Hallituksen esitys laeiksi leimaverolain ja arvo-paperimarkkinain muuttamisesta

Hallituksen esitys 167/1995 vp
Talousvaliokunnan mietintö 22/1995 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

Toinen varapuhemies: Eduskunnan seuraava täysistunto on huomenna keskiviikkona kello 14.

Täysistunto lopetetaan kello 19.28.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Jouni Vainio
